
Mesijansko Biblijska Studija - 108

GOSPODNJA VEČERA

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

PREVOD NA SRPSKI JEZIK

GOSPODNJA VEČERA

MBS 108

Dr. Arnold G. Fruchtenbaum

Jer kad god jedete ovaj hleb i čašu ovu pijete, smrt Gospodnju navešćujete dok on ne dođe

(I Korinćanima 11:26)

Dve ordinance (ordinanca je svojevrsan propis ili zapoved; op. prev.) za Crkvu jesu: Gospodnja Večera i Krštenje Vodom. Ova studija o Gospodnjoj Večeri biće pokrivena kroz devet poglavlja: značenje Gospodnje Večere, upotrebljena Pisma, imena za ovu ordinancu, kvalifikacije za ordinancu, ciljevi Gospodnje Večere, učestalost njenog praktikovanja, modalitet praktikovanja, preduslovi, i opasnosti nedostojnog učestvovanja u Gospodnjoj Večeri.

I. Značenje Gospodnje Večere

Koje je istinsko i pravo značenje Gospodnje Večere? U celokupnoj sferi onoga što danas nazivamo Hrišćanstvo, oformila su se četiri glavna pogleda na značenje ordinance Gospodnja Večera.

A. Transupstancijacija

Prvi način gledanja poznat je pod nazivom transupstancijacija. Ovo je način na koji to posmatra Rimokatolicizam. Transupstancijacija uči da se elementi, hleb ili hostija i vino, zapravo i uistinu menjaju i postaju telo i krv Mesijina i to kroz posvećenje koje čini sveštenik. Stoga, kroz transupstancijaciju, gde god da se Gospodnja Večera služi, ona je novo prinošenje Mesijine žrtve.

Zato šta veruju da hleb postaje istinsko telo i da vino postaje istinska krv, hleb je bio dostupan za sve, dok je vino bilo limitirano i do nedavno dozvoljeno samo za sveštenstvo. Vino nije bilo dopušteno za vernike laike zbog opasnosti da se nebi prosula istinska krv Mesije.

Zato šta veruju u to, to je često bilo korišteno kao temelj za anti Semitske kampanje kroz istoriju Izraela. Jevreji su često optuživani da su se ušuljali u crkvu i krali hostije nakon šta su bile posvećene i onda da su te hostije pribijali na drvo, i čineći tako su zapravo razapinjali Mesiju. Sveštenici su koristili ove priče da rulju nateraju u bes i da ta rulja u takvom stanju onda napadne Jevrejske delove grada. Mnogo je Jevreja kroz istoriju nastradalo i pobijeno je zbog Doktrine o Transupstancijaciji.

1. Temelj za to Verovanje

Temelj ovog njihovog verovanja u transupstancijaciju je Ješua (Isusova) izjava: „Ovo je moje telo; ovo je moja krv.“ Stoga, oni tvrde da hleb i vino postaju istinsko telo i istinska krv Ješue. Takođe koriste i Jovan 6:53-56, gde Isus govori o tome da treba da se jede Njegovo telo i da se pije Njegova krv.

2. Pobijanje Transupstancijacije

Da ovo tumačenje nije Biblijsko učenje niti je to značenje Gospodnje večere, jasno je zbog sledećih razloga. Prvo, Ješua još nije bio ni umro kada je izgovorio navedene reči. Kada je On izjavio u Luka 22:19-20: „Ovo je moje telo, ovo je moja krv,“ On je upotrebio prezent, sadašnje vreme, zato što još nije bio mrtav. Iz tog razloga, On nije mogao da misli da ti elementi postaju Njegovo stvarno telo i Njegova stvarna krv.

Drugo, On je rekao u stihu 19: Ovo je moje telo, ali On nije rekao „Ovo je moja krv.“ Ono šta On kaže jeste: Ova čaša je novi savez u mojoj krvi. Ukoliko je transupstancijacija istinita, onda ova izjava nema nikakvog smisla.

Treće, odlomak u Jovanu 6, gde Isus govori o tome da treba jesti Njegovo telo i piti Njegovu krv, nije opšte izrečen u kontekstu službe zajedništva Gospodnje Večere. Zapravo, Ješua nikada nije niti govorio o Gospodnjoj Večeri i nije je čak ni pomenuo sve do poslednje Pashe Njegovog zemaljskog života.

Četvrti razlog zašto ovo tumačenje nije Biblijsko učenje jeste taj što transupstancijacija negira sveukupnu potpunost Mesijine žrtve. To je upravo poanta Poslanice Jevrejima: Mesija je umro jednom za svagda i više nema potrebe za ponovnim prinošenjem bilo kakve žrtve. Stoga, nema potrebe da se Mesija žrtvuje u misnoj službi. Tako da transupstancijacija ne može da bude Biblijsko učenje u vezi sa Gospodnjom Večerom.

B. Konstupstancijacija

Drugi pogled unutar sveukupne sfere Hišćanstva u vezi sa značenjem Gospodnje Večere poznat je pod nazivom konstupstancijacija; to je Luteransko stajalište. Luteransko stajalište o konstupstancijaciji priznaje da se postojeći elementi, hleb i vino, ne menjaju kao šta to uči transupstancijacija. Međutim, telo i krv jesu fizički prisutni u elementima. To je razlog zašto nije „trans supstanca“ jer nema promene supstance, već je „kon supstanca,“ a to znači da se telo i krv uistinu nalaze „unutar supstance,“ iako se sama supstanca ne menja. Još jednom, učenje konstupstancijacije jeste da su telo i krv fizički prisutni unutar elemenata.

Temelj za ovo učenje isti je kao i kod Rimokatolika. Argumenti koje koriste katolici isti su kao i argumenti koje koriste Luterani u podučavanju konstupstancijaciji; stoga će i odgovor na to, kao i pobijanje doktrine biti isto, pa ovde nećemo sve zajedno još jednom ponavljati.

C. Duhovno Prisustvo

Treće, jako uobičajeno stajalište unutar celokupne sfere Hrišćanstva u vezi sa blagovanjem Gospodnje Večere, poznato je kao duhovno prisustvo. Ovo je bilo stajalište Žana Kalvina, i ovo je stajalište Reformisanih Crkava. Ovaj pogled uči da su telo i krv duhovno prisutni, ali nisu fizički prisutni unutar elemenata.

1. Temelj za ovo Verovanje

Temelj za ovo učenje jeste sam koncept ordinance kada se ona posmatra kao da je sakrament. Sakrament je zapravo uvek sredstvo kojim putuje i kojim se prenosi milost. Tako da iako ovo učenje kaže da se supstanca ne menja, niti se unutar elemenata nalazi stvarno telo i stvarna krv, ova doktrina ipak uči da su telo i krv duhovno prisutni u elementima. Još jednom, temelj za ovo je koncept sakramenta koji je sam po sebi sredstvo prenošenja milosti; i zato šta je sakrament u pitanju, zato i mora da bude duhovno prisustvo unutar elemenata.

2. Pobijanje Duhovnog Prisustva

Pobijanje se sastoji u tome da Gospodnja reč ne implicira duhovno prisustvo ništa više negoli šta implicira fizičko prisustvo, svejedno da li kroz transupstancijaciju ili konsupstancijaciju. I dok prva dva gledišta uče o fizičkom prisustvu, treće gledište uči o duhovnom prisustvu, ali Ješuiine reči ne govore nam o duhovnom prisustvu ništa više nego što nam govore o fizičkom prisustvu unutar elemenata.

D. Spomen

Ima i četvrto stajalište unutar celokupne sfere Hrišćanstva u vezi sa Gospodnjom Večerom, i to gledište je najočiglednije i jeste Biblijsko stajalište: značenje Gospodnje Večere je pomen, memorijalno, na sećanje. Među Reformatorima, ovo stajalište je zastupao Cvingli (Ulrich Zwingli). Ovo je ispravno stajalište: Gospodnja Večera je pomen, na sećanje, memorijalna je.

Ovo je vidljivo u Luka 22:19. Kada Apostol Pavle diskutuje o teološkom značenju Gospodnje Večere, upravo je to fraza koju on naglašava u I Korinćanima 11:24-25. Stoga, ključna stvar u vezi značenja Gospodnje Večere jeste da je ona na pomen, memorijalna je, sećanje na Isusa. Ovo je još više naglašeno u I Korinćanima 11:26, gde on piše da, po Gospodnjoj Večeri mi navešćujemo **smrt Gospodnju dok on ne dođe**. A navešćivanjem smrti Gospodnje, mi ispunjavamo zapovest da to činimo Njemu na spomen; Gospodnja Večera je pomen, memorijalna je.

II. UPOTREBLJENI DELOVI PISMA

Drugi deo u vezi sa Gospodnjom Večerom odnosi se na upotrebljene delove Pisma. Ima pet glavnih odlomaka iz kojih se izvlači teologija o Gospodnjoj Večeri. Matej 26:26-29; Marko 14:22-25; Luka 22:19-20; I Korinćanima 10:16-17; i 11:23-26.

III. RAZLIČITA IMENA ZA OVU ORDINANCU

Treći deo ove studije o Gospodnjoj Večeri istaknuće različita imena za ovu ordinancu. Sve zajedno, ima sedam različitih imena kojima se naziva ova ordinanca, ali je samo prvih šest Biblijsko.

A. Večera od Gospoda

Prvo ime je **Večera od Gospoda**, a to je ime koje je korišteno u I Korinćanima 11:20. Doslovno, na Grčkom kaže, „Gospodnja Večera.“ Grčka reč za „Gospod“ u ovoj rečenici, nije imenica nego pridev, a kao pridev nema tačan ekvivalent u Engleskom jeziku. Još je samo jedno mesto gde nalazimo ovu reč, a to je Otkrivenje 1:10, a najbliže šta se može taj Grčki pridev odraziti u Engleskom jeziku jeste reč (lordy), božija, gospodnja. Znači da se radi o „gospodnjoj večeri.“

Ovo ime, Gospodnja Večera, verovatno ima veze sa **agape** gozbama koje su se održavale kao svojevrsna prethodnica ove službe prisnog zajedništva. U ranom periodu Crkve, prvo su imali večeru, a večera bi završavala sa prisnom zajedničkom službom, pa je zato i postala poznata kao Gospodnja Večera. Očigledno, u većini crkava danas, kada se posluži mali komadić hleba i gutljaj soka, teško se to može i uz najbolju volju klasifikovati kao večera.

B. Stol od Gospoda

Drugo ime je **stol od Gospoda**, a to se koristi u I Korinćanima 10:21. Doslovno, na Grčkom kaže, „od stola Gospodova,“ i izraz kao takav, možda se i ne odnosi prisno zajedništvo.

C. Lomljenje Hleba

Treće ime ove ordinance je **lomljenje hleba**. Ovo nalazimo u Delima 2:42, gde se kaže: **lomljenju hleba**, kao i u Delima 20:7 gde kaže: **razlomiti hleb**.

D. Euharistija

Četvrto ime jeste termin „Euharistija.“ Ovaj termin dolazi od Grčke reči koja znači „zahvaljivanje.“ Ovo se temelji na onome što je Ješua rekao na poslednjoj Pashi. Matej 26:27; Marko 14:23; i Luka 22:17 i 19 kaže da je Isus **zahvalio**, ili još doslovnije, On je „dao hvalu.“ I Korinćanima 11:24 kaže **te potom zahvalivši**. I

tako je dano ime „Euharistija,“ što znači „dati hvalu,“ a utemeljeno je na onome šta je Isus tada učinio.

E. Eulogija

Peto ime za ovu ordinancu je **eulogia**; ovo nalazimo u I Korinćanima 10:16 i znači „blagoslov.“ Stih kaže: **Čaša blagoslova koju blagosiljamo**, jer su imali čašu vina u rasporedu Pashe, i ta čaša je poznata kao „čaša blagoslova.“

F. Prisno Zajedništvo (Communion)

Šesto ime za ovu ordinancu jeste termin (communion) „prisno zajedništvo,“ a nalazimo ga u I Korinćanima 10:16. Radi se o Grčkoj reči **koinoia**, i koristi se i za telo i za krv, za hleb i za čašu. Ovo je možda i moj najdraži naziv za ovu službu.

G. Misa

Sedmo ime za ovu ordinancu jedino je koje Biblija ne podržava, a radi se o Katoličkom nazivu, „Misa.“ Kao šta smo već rekli, naziv misa implicira ponovno prinošenje žrtve, a zato svakako nema Biblijskog temelja.

IV. DEFINICIJA I KVALIFIKACIJE ZA ORDINANCU

Četvrti deo ove studije o Gospodnjoj Večeri raširićemo u dva dela: prvo, definicija, i drugo, kvalifikacije za ordinancu.

A. Definicija

Ordinanca može da se definiše kao obred ili ritual ili praksa propisana od Mesije za Crkvu da je provodi, a kao izvanjski znak spasonosne istine Hrišćanske vere. Mnogo bolje bi bilo posmatrati ovu praksu kao vidljivi znak spasonosne istine, nego kao prenošenje milosti, i to je razlog zašto je termin „ordinanca“ bolji nego termin „sakrament.“

B. Kvalifikacije

Uobičajeno je da tri kvalifikacije budu udovoljene da bi nešto bila ordinanca. Prvo, mora da bude zapovedena od Isusa. Drugo, mora da se vidi kako je provođeno u Delima Apostolskim. I treće, mora da bude obrazloženo teološko značenje toga u Poslanicama.

Sve tri ove kvalifikacije jesu ispunjene kada govorimo o Gospodnjoj Večeri. Prvo, zapovedeno je od strane Ješue u Luka 22:19-20. Drugo, vidimo provođenje toga u praksi u Knjizi Dela Apostolska; evo tri primera: Dela 2:42, 46; i 20:7. Treće,

teološko značenje svega toga izloženo je u Poslasticama; dva takva primera su I Korinćanima 10:16-17 i 11:23-31. Stoga, postoje sve neophodne kvalifikacije da bi ovaj obred bio ordinanca.

V. CILJEVI GOSPODNJE VEČERE

Peti deo ove studije o Gospodnjoj Večeri jesu njeni ciljevi. Moguće je da se izvuku četiri svrhe ili četiri cilja iz odlomaka koji govore o ovoj ordinanci. Prvo, u Luka 22:19, radi se o pomenu, o sećanju na Isusov život i smrt. Drugi cilj je u I Korinćanima 11:26, i to tako da se objavljuju temeljne činjenice o Evandjelju kroz naveštanje smrti Gospodnje. Treći cilj je, takođe u I Korinćanima 11:26, a to je da se podsećamo i da želimo Mesijin povratak, jer treba da vršimo ovu službu sve dok se On ne vrati. I četvrto, u I Korinćanima 10:17, cilj je da se podsećamo svi mi na jedinstvo koje imamo sa drugim vernicima.

VI. UČESTALOST PRAKTIKOVANJA GOSPODNJE VEČERE

U šestom delu ove studije o Gospodnjoj Večeri govorićemo o očiglednoj različitosti prakse među članovima rane crkve. Na primer, u Delima 2:46, izgleda kao da su ovu ordinancu praktikovali svakodnevno, dok u Delima 20:7 istu obeležavaju jednom sedmično. Ne postoji ni jedna zapovest koja bi određivala koliko često treba da se održava ova ordinanca. Ne kaže da li bi trebalo da se održava svaki dan, jednom nedeljno, ili, kao što je to praksa kod mnogih crkava, svake prve Nedelje u mesecu. I Korinćanima 11:26 jednostavno kaže: ***Jer koliko god često da jedete ovaj hleb i čašu ovu da pijete, smrt Gospodnju navešćujete dok on ne dođe.***

U Luka 22:19b, Isus kaže: ***Ovo činite meni na spomen.*** Kombinujući ova dva odlomka zajedno dobijamo poantu: „Koliko god često ovo da činite, činite to u pomen na Isusa.“ Drugim rečima, učestalost treba da bude odluka svake lokalne zajednice ponaosob. Ukoliko lokalna crkva izabere da to praktikuje jednom nedeljno, ima slobodu da tako čini; jednom dnevno, slobodna je i da tako čini; jednom mesečno, slobodna je da tako učini.

U kontekstu odlomka Luka 22, treba se podsetiti da je Ješua izrekao ovo u sklopu obeležavanja Pashe. Činite ***ovo*** se odnosi na Pashu, a to znači jednom godišnje. Apsolutni minimum za crkveno praktikovanje ovog prisnog zajedništva jeste jednom godišnje. Međutim, lokalna crkva je slobodna da to radi i mnogo češće, iako to ne bi trebalo raditi toliko često da to postane rutinski ritual, rutina bez posebnog značaja. Znači, svaka crkva ima slobodu da izabere učestalost vršenja ovog prisnog zajedništva, ali minimum je jednom godišnje.

VII. MODUS PRAKTIKOVANJA

Sedmi deo u vezi sa Gospodnjom Večeroj jeste modus u kojem bi ona trebala da se praktikuje. Ovde četiri stvari treba da se primete: postavljanje, elementi, red služenja, i učesnici.

A. Postavljanje

Prvo, trebalo bi je praktikovati kada se lokalno telo crkve okupi zajedno. Ovo je vidljivo u Delima 20:7 i u I Korinćanima 11:18, 20, 33, 34, gde se govori o telu koje se okuplja zajedno u kontekstu praktikovanja Gospodnje Večere. Nije ispravno praktikovati ovo prisno zajedništvo jedan na jedan. To bi trebalo da bude nešto u čemu učestvuje grupa. Kada je Ješua ustanovio Gospodnju Večeru, radilo se o zajedničkoj Jevrejskoj Pashalnoj večeri. Kao posledica toga, to treba da se čini sa okupljenom zajednicom vernika, a ne privatno između nekolicine pojedinaca.

B. Elementi

Druga stvar u vezi sa modusom praktikovanja jesu dva upotrebljena elementa: hleb i vino.

1. Hleb

Prvi element koji treba da bude upotrebljen jeste hleb, i to treba da bude beskvasni hleb. U Pismima, kada god se kvasac koristi simbolički, uvek je simbol greha. Bog neće da dozvoli čak ni da simbol greha bude u Jevrejskoj kući za vreme Pashe. Stoga, kada je Isus ustanovio ovu prisnu službu zajedništva u kontekstu Jevrejske Pashe, hleb koji je upotrebio bio je beskvasni hleb. Beskvasni hleb je simbol bezgrešnosti, a telo Ješua bilo je bezgrešno telo.

2. Vino

Drugi element trebalo bi da bude crvena tečnost. Zato što simbolizuje krv, tečnost treba da bude crvena. Većina crkava u Americi tradicionalno koristi sok od grožđa, ali trebalo bi da to bude pravo vino, jer to je ono što je Isus upotrebio prilikom Pashe. Sok od grožđa može da se nabavi za one koji se ne osećaju slobodnim da uzimaju vino, ali slabijoj braći ne bi trebalo da se dopusti da donose odluke o pravilima za celokupno telo vernika.

3. Poredak Služenja

Treća stvar koja se odnosi na modus raspoređivanja elemenata trebalo bi da bude: prvo, hleb, pa potom da sledi vino. To je poredak koji je koristio Ješua: On je prvo poslužio hleb, a potom je poslužio vino. Stoga, to je poredak služenja.

D. Učesnici

I četvrta stvar u vezi sa modusom jeste da vernik treba da učestvuje u oba elementa. I dok su u Katolicizmu vekovima, samo sveštenici mogli da učestvuju u vinu, a laici to nisu mogli, Biblijska praksa jeste da vernik treba da učestvuje i u hlebu i u vinu.

VIII. PREDUSLOVI

Osmi deo ove studije o Gospodnjoj Večeri govoriće o preduslovima. Sve zajedno, ima tri glavna preduslova koja mora da budu ispunjena pre nego osoba postane sudionik u Gospodnjoj Večeri: spasenje, krštenje vodom, i preispitivanje samog sebe.

A. Spasenje

Prvi preduslov je spasenje. Gospodnju Večeru nikada se ne bi smelo znajući poslužiti neverniku. To je nešto ograničeno i rezervisano samo za vernike.

B. Krštenje Vodom

Drugi preduslov, da bi osoba trebala biti krštena vodom, jeste upitan. U danima rane Crkve, osoba je bila krštena onaj dan kada je poverovala. Ali, u ovim našim danima, ljudi poznaju značenje krštenja. Danas ima toliko konfuzije u vezi sa krštenjem tako da bi bilo mudro suzdržati se od prakse krštenja sve dok novi vernik ne dobije šansu da bude poučen šta krštenje znači, a šta krštenje ne znači. Ali, u ranoj Crkvi, svi koji su učestvovali u tom intimnom zajedništvu jesu bili kršteni, tako da bi moglo biti dobro da to bude preduslov, iako to nije jasno i nedvosmisleno Biblijsko učenje. Stoga, krštenje vodom je samo mogući preduslov.

C. Preispitivanje Samog Sebe

Treći preduslov je samoispitivanje. I dok prvo ograničenje jeste da učestvuju samo vernici; postoji i drugo ograničenje: Gospodnja Večera može da bude poslužena vernicima koji su preispitali sami sebe. To je poanta koju čini I Korinćanima 11:27-28. Pre nego vernik dozvoli sebi da učestvuje u ovoj službi prisnog zajedništva, trebalo bi da prođe određeno samoispitivanje, i trebalo bi da ispovedi sve svoje grehe za koje zna. On treba da se zapita: „Da li ja vodim jedan sređeni duhovni život?“ Treba da se zapita: „Da li ja razlikujem i da li cenim to da hleb i vino zapravo predstavljaju Božije Pomirenje koje je On postigao za mene na krstu?“ Trebalo bi da postoji jedan istinski osećaj poštovanja, istinsko strahopoštovanje, uvek kada učestvujemo u ovom zajedništvu. Mora da postoji samoispitivanje o tome gde osoba stoji pred Gospodom u ovakvoj prilici.

Postoje crkve koje imaju još restrikcija poput na primer, „zatvorenog zajedništva,“ u kojem se služi ovo prisno zajedništvo samo onima koji su članovi te crkve. Ali ne postoje Biblijski dokazi za ovu doktrinu „zatvorenog zajedništva.“ Ovo prisno zajedništvo treba da bude otvoreno za sve vernike koji su napravili samoispitivanje.

IX. OPASNOSTI NEDOSTOJNOG UČESTVOVANJA

Deveti i poslednji deo u vezi sa Gospodnjom Večerom odnosi se na opasnosti koje postoje ukoliko se nedostojno učestvuje u svemu tome, a to nalazimo u I

Korinćanima 11:29-31: ***Jer ko jede i pije nedostojno, osudu sebi jede i pije, ne razlikujući telo Gospodnje. Zbog toga su među vama mnogi slabi i bolesni, i snivaju mnogi. Jer kad bismo sami sebe prosuđivali, ne bismo bili suđeni.***

Bog će da disciplinuje one koji olako pristupaju Gospodnjoj Večeri i pritom ne preispituju sami sebe pre učestvovanja. Ovo su četiri opasnosti za takve: prvo, u stihu 29 osuda, a to označava disciplinsku meru; drugo, u stihu 30a, fizička slabost; treće, takođe u stihu 30a, bolest ili oboljenje; i četvrto, u stihu 30b, fizička smrt.

Napomena prevodioca: Za prevod ovog MBS-a činilo mi se dobro da prevodim Biblijske tekstove iz Engleske verzije prevoda koja je korištena u ovoj studiji. Pri tome mi je od velike pomoći bila Varaždinska Biblija – izdanje Hrvatskog Biblijskog Nakladnika, 2012.

Koristio sam i Savremeni Srpski Prevod u izdanju Hrišćanskog evangelizacionog centra iz Bačkog Petrovca.

Prevod: Branko Gotovac 2019.